

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนไร่เชิงพัฒนา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2

ACADEMIC LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS IN RAIKHINGPATTANA SCHOOL
GROUP UNDER NAKHON PATHOM PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

สุวิมล สายรวมญาติ

Suvimon Sairuamyat

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Educational Administration Branch Education Faculty Bangkokthonburi University

e-mail: 6633100130@bkkthon.ac.th

Received: February,18 2025

Revised: June,16 2025

Accepted: June,27 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนไร่เชิงพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 และ (2) เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนไร่เชิงพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ตามการประเมินของครู จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรประกอบด้วย ครูในกลุ่มโรงเรียนไร่เชิงพัฒนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 317 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ครูในกลุ่มโรงเรียนไร่เชิงพัฒนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 จำนวน 175 คน กำหนดขนาดตัวอย่างด้วยการเทียบตารางเครชีและมอร์แกน และดำเนินการสุ่มแบบชั้นภูมิอย่างเป็นสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐานด้วยค่าที

ผลการศึกษาพบว่า (1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนไร่เชิงพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก และ (2) การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนไร่เชิงพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษาโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการ, กลุ่มโรงเรียนไร่เชิงพัฒนา, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม

Abstract

This research aimed to (1) study academic leadership of school administrators in Rai Khing Phatthana School Group under Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 2: and (2) compare academic leadership of school administrators in Rai Khing Phatthana School Group under Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office2 according to teachers' assessments classified by educational level and work experience.

This research is a survey research. The population consists of teachers in Rai Khing Phatthana School Group, Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 2, Academic Year 2024, totaling 317 people. Sample group used in the research was 175 teachers in Rai Khing Phatthana School Group, Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 2. The sample size was determined Krejci and Morgan tables and obtained by Proportional Stratified Random sampling. The instrument was a five-point rating scale questionnaire. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, Standard Deviation and hypothesis tested by independent t-test.

Major findings were: (1) academic leadership of school administrators in Rai Khing Phatthana School Group under Nakhon Pathom Primary Educational Service Area Office 2, in the overall at high level: and (2) comparison of academic leadership of school administrators in Rai Khing Phatthana School Group, under Primary Educational Service Area Office 2 classified by education level in the overall was different at .05 statistical significance however, when classified by work experience in the overall was not different.

Keywords: Academic Leadership, Raikhingpattana School Group, Nakhon pathom Primary Educational Service Area Office 2

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรมของประเทศไทย เป้าหมายของการจัดการศึกษาคือการสร้างสังคมที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ และเน้นการสร้าง “คน” หรือ “ผู้เรียน” ที่เป็นผลผลิตสำคัญ ทำให้สามารถพัฒนาตนเองและสังคมสู่ความสำเร็จได้ (วิทยากรย์, 2548: 30) โดยกระทรวงศึกษาธิการผ่านสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้จัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 เพื่อกำหนดกรอบเป้าหมายและทิศทางการจัดการศึกษา โดยมุ่งหวังให้คนไทยทุกคนมีโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษาที่มีคุณภาพ พร้อมพัฒนาระบบการบริหารจัดการการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงพัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะในการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และการพัฒนาประเทศ ท่ามกลางความท้าทายจากพลวัตของโลกในศตวรรษที่ 21 รวมถึงแรงกดดันภายนอกจากการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจและสังคมโลกอันเนื่องมาจากการปฏิวัติดิจิทัล (Digital revolution) การก้าวสู่อุตสาหกรรม 4.0 (The Fourth Industrial revolution) และการดำเนินงานเพื่อนำไปสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามที่สหประชาชาติได้กำหนดไว้ ได้แก่ปี 2573 (Sustainable Development Goals: SDGs 2030) ที่ประเทศไทยได้ลงนาม รวมถึงผลกระทบจากการเป็นประชาคมอาเซียน และความต้องการกำลังคนที่มีทักษะในศตวรรษที่ 21 ยิ่งไปกว่านั้นยังมีแรงกดดันภายในจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่ทำให้ประเทศไทยก้าวสู่สังคมสูงวัยในอนาคตรอนไกล

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 (ฉบับที่ 3)และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562 ซึ่งเป็นแผนแม่บทการจัดการศึกษา ได้มีการปฏิรูปการศึกษาและปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาวะในยุคปัจจุบัน รู้ทันกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก ซึ่งในกระบวนการเรียนการสอนต้องยึดผู้เรียนเป็นสำคัญและจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องเหมาะสมกับผู้เรียน ให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อให้ผู้เรียนที่จบการศึกษาแต่ละระดับได้พัฒนาเต็มศักยภาพ มีความสามารถและคุณธรรมที่สำคัญ คือ เป็นผู้ที่มีสุขภาพดีทั้งด้านร่างกายและจิตใจ เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้ แสวงหาความรู้ มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์และไม่เห็นแก่ตัว เสียสละและอดทน ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ความเป็นประชาธิปไตย รักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ดำรงชีวิตและเลือกประกอบ

อาชีพได้อย่างเหมาะสมและมีความสุข รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550)

งานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 (ฉบับที่ 3) และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562 ที่มุ่งกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการโดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน โรงเรียน ชุมชน ท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมจากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ทุกฝ่ายซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการศึกษา สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งปัจจัยที่เกื้อหนุนในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ระบบงานในสถานศึกษาทั้ง 4 งาน ได้แก่ งานวิชาการ งานงบประมาณและงานบริหารทั่วไป ซึ่งงานวิชาการถือเป็นงานที่สำคัญที่สุด เพราะงานวิชาการช่วยพัฒนาสติปัญญาความนึกคิดของผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ได้เต็มความสามารถ เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดีมีความสามารถ ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องให้ความสำคัญแก่งานวิชาการในสถานศึกษาเป็นอันดับแรก นอกจากนี้ต้องมีการวางแผนและจัดระบบการบริหารจัดการให้บรรลุเป้าหมายตามกรอบของงานวิชาการเป็นสำคัญ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550: 29-30)

Mehrnaz, Idris and Shakib (2016: 101-112) กล่าวถึงปัญหาภาวะผู้นำทางวิชาการ ซึ่งรวมถึงการที่ผู้บริหารขาดความคิดสร้างสรรค์ ขาดความยืดหยุ่นในเวลาที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้ ขาดการวางแผนอย่างเป็นระบบ และขาดความต่อเนื่องในการส่งเสริมการเรียนการสอนและพัฒนาหลักสูตรตามนโยบายและการปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง ในทำนองเดียวกัน Irfan and Usman (2017: 175-186) ได้กล่าวถึงปัญหาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โดยเฉพาะการวางแผนหลักสูตร การขาดการฝึกอบรมพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การสื่อสารและประสานงานที่ยังไม่เพียงพอ รวมถึงเครือข่ายทางวิชาการที่ยังไม่เป็นระบบ โดยมีข้อเสนอแนะว่าควรให้ผู้บริหารส่งเสริมภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิผลเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิผล

ภาวะผู้นำทางวิชาการถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญในการมุ่งเน้นกิจกรรมการเรียนการสอน โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่ความสามารถในการโน้มน้าวและชักนำบุคลากรในโรงเรียน รวมถึงผู้ที่เกี่ยวข้องให้รับรู้และเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา การส่งเสริมทำให้กลุ่มเพื่อนำสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย และการนำความรู้และทักษะไปใช้ในการปฏิบัติงาน ทั้งยังต้องควบคุมและติดตามให้บุคคลทำงานอย่างมีระบบ การแนะนำและประสานงานเพื่อสร้างความสะดวก สร้างความมั่นใจ ความนับถือ กำลังใจ และความอบอุ่นในการทำงาน นอกจากนี้ ยังมีการช่วยเหลือผู้ร่วมงานเพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ (เพ็ญญา พลับฉิม, 2559: 14) ในเวลาเดียวกัน ปรียาภรณ์ เรืองเจริญ (2560: 24) ยังเน้นว่าภาวะผู้นำทางวิชาการมีความสำคัญต่อคุณภาพการสอนของครูและผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียน โดยในยุคปัจจุบัน ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการและใช้ศักยภาพของความเป็นผู้นำในการบริหารสถานศึกษาอย่างเต็มที่ การมีภาวะผู้นำทำให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลดีต่อบรรยากาศขององค์กร ช่วยให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายขององค์กรได้ ทั้งนี้ McEwan (1998: 125-130) ได้อธิบายภาวะผู้นำทางวิชาการว่าเป็นการสร้างบรรยากาศที่ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู นักเรียน ผู้ปกครอง และกรรมการโรงเรียนสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารมีความสำคัญต่อผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนไร่จิงพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนไร่จิงพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2

วัตถุประสงค์การวิจัย

1 เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนไร่เชิงพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2

2 เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนไร่เชิงพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ตามการประเมินของครู จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

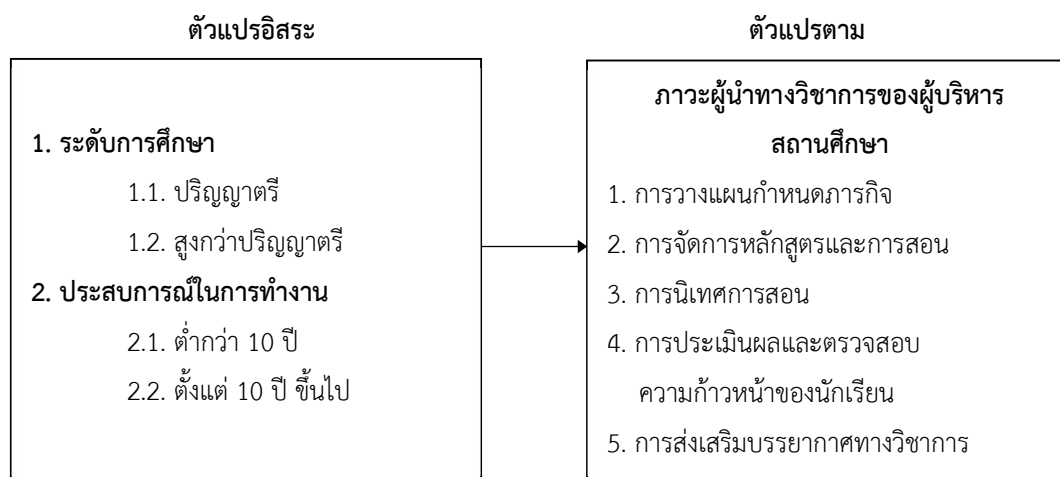
สมมติฐานในการวิจัย

1 ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ประเมินภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนไร่เชิงพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 แตกต่างกัน

2 ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน ประเมินภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนไร่เชิงพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร กลุ่มโรงเรียนไร่เชิงพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยกำหนดกรอบแนวคิดของงานวิจัย ดังนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยใช้กรอบแนวคิดภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในการวิจัย ซึ่งมีภาวะผู้นำทางวิชาการ 5 ด้าน ได้แก่ (1) การวางแผนกำหนดภารกิจ (2) การจัดการหลักสูตรและการสอน (3) การนิเทศการสอน (4) การประเมินผลและตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน และ (5) การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูกลุ่มโรงเรียนไร่จึงพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ประจำปีการศึกษา 2567 จำนวน 11 โรงเรียน ประชากรทั้งสิ้นจำนวน 317 คน

2. กลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัย คือ ครูกลุ่มโรงเรียนไร่จึงพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ประจำปีการศึกษา 2567 จำนวน 11 โรงเรียน ประชากรทั้งสิ้นจำนวน 317 คน โดยการกำหนด ขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970: 608) โดยใช้การสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 175 คน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ ได้มาจากการศึกษาวรรณกรรมตัวแปรอิสระ และการศึกษาบริบทของกลุ่มโรงเรียนไร่จึงพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ซึ่งประกอบด้วย

1. ระดับการศึกษา ได้แก่
 - (1) ปริญญาตรี
 - (2) สูงกว่าปริญญาตรี
2. ประสบการณ์การทำงาน ได้แก่
 - (1) ต่ำกว่า 10 ปี
 - (2) ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป

ตัวแปรตาม ภาวะผู้นำทางวิชาการ 5 ด้าน ได้แก่ 1) การวางแผนกำหนดภารกิจ 2) การจัดการหลักสูตรและการสอน 3) การนิเทศการสอน 4) การประเมินผลและตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน และ 5) การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาขึ้น จากการศึกษาเอกสารทางวิชาการ และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนวัดไร่จึงพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 ดังนี้

แบบสอบถาม ประกอบด้วย 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะข้อคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนไร่จึงพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 5ด้าน ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) โดยแต่ละระดับมีความหมาย ดังนี้

5	หมายถึง ระดับมากที่สุด
4	หมายถึง ระดับมาก
3	หมายถึง ระดับปานกลาง
2	หมายถึง ระดับน้อย
1	หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

สถิติที่ใช้หาคุณภาพของเครื่องมือ

1. หาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item - Objective Congruence)
2. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient)

ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach. 1990: 202-204)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ความถี่ (Frequency)
2. ร้อยละ (Percentage)
3. ค่าเฉลี่ย (Mean)
4. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สถิติในการทดสอบสมมติฐาน

เปรียบเทียบความแตกต่างของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนไร่จึงพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ตามการประเมินของครู จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน สถิติที่ใช้ คือ การทดสอบค่าที (t-test for Independent Samples)

ผลการวิจัย

จากการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนไร่จึงพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนไร่จึงพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดและมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการวางแผนกำหนดภารกิจ ด้านการประเมินผลและตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ด้านการจัดหลักสูตร และการสอน ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ และด้านการนิเทศการสอน ตามลำดับเมื่อสรุปผลรายด้านสามารถสรุปได้ดังนี้

1.1 ด้านการวางแผนกำหนดภารกิจ พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนไร่จึงพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ด้านการวางแผนกำหนดภารกิจ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรกได้แก่ ผู้บริหารได้กำหนดวิสัยทัศน์ที่สอดคล้องกับงานวิชาการของโรงเรียน ผู้บริหารกำหนดภารกิจของโรงเรียนจากขอบเขตของงานวิชาการที่รับผิดชอบ และผู้บริหารได้กำหนดยุทธศาสตร์โรงเรียนให้นักเรียน ผู้ปกครองและผู้มีส่วนได้เสียรับทราบโดยทั่วกัน

1.2 ด้านการจัดหลักสูตรและการสอน พบว่า พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนไร่จึงพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ด้านการจัดหลักสูตรและการสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดและมาก โดยสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหารกำหนดสาระการเรียนรู้มาตรฐาน และดัชนีชี้วัดคุณภาพของแต่ละกลุ่มสาระ และผู้บริหารให้ความรู้ความเข้าใจแก่ครูในเรื่องการประเมินหลักสูตร ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารให้คำแนะนำครูในการออกแบบการสอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้

1.3 ด้านการนิเทศการสอน พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนไร่จึงพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ด้านการนิเทศการสอน โดยรวมอยู่ในระดับ เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดและมาก โดยสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารให้คำแนะนำสนับสนุนช่วยเหลือครูในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารให้โอกาสครูได้พัฒนาวิชาชีพนอก

โรงเรียนอย่างไม่ปิดกั้น และผู้บริหารวางแผนร่วมกับครูในการออกแบบเครื่องมือการนิเทศการสอน ส่วนข้อที่มี ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารให้โอกาสครูได้พัฒนาวิชาชีพในโรงเรียนโดยการร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การสอน

1.4 ด้านการประเมินผลและตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนไร่เชิงพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ด้านการประเมินผลและตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดและมาก โดยสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูนำแบบรายงานพัฒนาการคุณลักษณะผู้เรียนมาใช้ในการแก้ปัญหานักเรียน ผู้บริหารให้คำแนะนำครูด้านการวัดและประเมินผลนักเรียนตามสภาพจริง และผู้บริหารสนับสนุนให้ครูวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อสรุปผลนักเรียนที่เรียนอ่อนและนักเรียนที่เรียนดี ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารจัดให้มีการช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาหรืออุปสรรคต่อการเรียน

1.5 ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนไร่เชิงพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดและมาก โดยสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารจัดสรรห้องสมุดที่มีคุณภาพและแหล่งค้นคว้าหาความรู้ให้สะดวกต่อการใช้งาน ผู้บริหารจัดสรรทรัพยากรให้กับครูผู้สอนหรือนักเรียนเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน และผู้บริหารพัฒนาสิ่งแวดล้อมในและนอกโรงเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารจัดสรรโต๊ะเก้าอี้ให้เพียงพอแก่นักเรียน

2 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนไร่เชิงพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ตามการประเมินของครู จำแนกตามระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน สรุปผลได้ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนไร่เชิงพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษาโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนไร่เชิงพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัย ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนไร่เชิงพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ผู้วิจัยพบประเด็นที่สำคัญ สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังต่อไปนี้

1 ผลการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนไร่เชิงพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากว่า ผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนไร่เชิงพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ต่างตระหนักถึงความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการ ว่าเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาในการเน้นกิจกรรมการเรียนการสอนแก้ไขการจัดการเรียนการสอน และเป็นคุณสมบัติที่ช่วยเพิ่มความสามารถใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนหรือข้าบบุคคลในสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องให้เข้าใจและตระหนักในจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาการส่งเสริมและสนับสนุนกลุ่มเพื่อนไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายนำความรู้ทักษะต่าง ๆ มาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่กำกับติดตามใ้บุคคลทำงานเป็นระบบและแนวประสานงานให้ความสะดวก สร้างความเชื่อมั่นความนับถือ กำลังใจและความอบอุ่นในการร่วมงานดูแลให้ความช่วยเหลือให้ผู้ร่วมงานสามารถปฏิบัติงานได้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้สอดคล้องกับการศึกษาของ นรชัย ภักดีศุภผล (2562: 93-146) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำ

ทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการตามการรับรู้ของครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยรวม อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการวางแผน กำหนดภารกิจ ด้านการประเมินผลและตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ด้านการจัดหลักสูตรและการสอน ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ และด้านการนิเทศการสอน ตามลำดับสามารถอภิปรายได้ดังนี้

1.1 ด้านการวางแผนกำหนดภารกิจ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ซึ่งค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมที่กำหนดภารกิจของ สถานศึกษาจากขอบเขตงานที่รับผิดชอบในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ โดยการวิเคราะห์สภาพ งานวิชาการ กำหนดวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ นโยบาย และดัชนีชี้วัดคุณภาพ ผลการจัดการเรียนการสอน ของกลุ่มสาระวิชาต่าง ๆ ตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนด มีเป้าหมายและจุดเน้นที่เน้นการพัฒนา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน รวมถึงการสื่อสารเป้าหมายของ สถานศึกษา เพื่อให้ครู ผู้ปกครอง นักเรียน และผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับทราบโดยทั่วกัน สอดคล้องกับแนวคิดของ พัชรภรณ์ จันทพล (2559: 27-32) กล่าวถึง การวางแผนกำหนดภารกิจ จะช่วยให้ ผู้บริหารสถานศึกษาวางแผนยุทธศาสตร์ทางวิชาการของ โรงเรียน โดยการวิเคราะห์สภาพงานวิชาการ กำหนดวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ นโยบาย มาตรการและดัชนีชี้วัดคุณภาพผล การจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระวิชาต่าง ๆ ตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนด

1.2 ด้านการประเมินผลและตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยรองลงมาซึ่งค่าเฉลี่ยโดยรวม และรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรม ที่ตรวจสอบความก้าวหน้าทางการเรียน ของนักเรียนทั้งตรงหรือทางอ้อม มีวิธีในการประเมิน ความก้าวหน้าที่หลากหลายและทำอย่างเป็นประจำ โดยพิจารณา ผลทดสอบและพิจารณา แบบรายงานพัฒนาการ คุณลักษณะนักเรียน มาแก้ปัญหาที่เรียนอ่อนและส่งเสริม สนับสนุน นักเรียนที่เรียนดี รวมถึงการสื่อสารผลการตรวจสอบให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายทราบและใช้เวลา ส่วนใหญ่ช่วยเหลือ นักเรียนตลอดปีการศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของ เสาวภาพันธ์ ศรีประเสริฐ (2560: 8) กล่าวถึง การประเมินผลและ ตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียนมีความสำคัญ ผู้บริหาร ควรตรวจสอบคุณภาพการเตรียมนักเรียนและตรวจสอบ ความก้าวหน้าของนักเรียน โดยพิจารณา ผลทดสอบและพิจารณาแบบรายงานพัฒนาการ คุณลักษณะนักเรียน เพื่อนำไปใช้ ในการกำหนด เป้าหมายของโรงเรียน เพื่อหาแนวทางในการพัฒนานักเรียนและสื่อสารผลการตรวจสอบให้ผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย ทุกฝ่ายทราบว่า การพัฒนากลยุทธ์เพื่อปรับปรุงผลการเรียนการสอนผู้บริหารสถานศึกษา มีความชัดเจน และสนองตอบความ คาดหวังของโรงเรียน

1.3 ด้านการจัดหลักสูตรและการสอน มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับถัดมา ซึ่งค่าเฉลี่ยโดยรวม และรายข้ออยู่ใน ระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมที่มีบทบาทสำคัญ ในการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา กำหนด สาระการเรียนรู้ มาตรฐานและดัชนีชี้วัดคุณภาพกำหนดเวลาเรียน กำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผล ออกแบบการสอน ของแต่ละกลุ่มสาระ เป็นการดูแล ส่งเสริมและสนับสนุนการสอนของครู ให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องจุดหมาย โครงสร้าง ของหลักสูตร การจัดทำเอกสาร สื่อการเรียนการสอนประกอบหลักสูตร การประเมิน หลักสูตร การพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้เพื่อการจัดการเรียนการสอนในระดับ ห้องเรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและการวัดและ ประเมินผลนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา จึงต้องทราบถึงขอบข่ายรายวิชาที่เปิดสอน รวมถึงความรู้ที่จำเป็นในการสอนด้วย สอดคล้องกับ แนวคิดของ เสาวภาพันธ์ ศรีประเสริฐ (2560: 8) กล่าวถึง การจัดการหลักสูตรและการสอน คือ พฤติกรรมของ ผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับการประสานการใช้หลักสูตรการดำเนินการให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องจุดหมาย โครงสร้างของ หลักสูตรการจัดทำเอกสาร สื่อการเรียนการสอนประกอบหลักสูตร การประเมินหลักสูตร การพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร การนำ

หลักสูตรไปใช้เพื่อการจัดการเรียน การสอนในระดับห้องเรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและการวัดประเมินผล นักเรียน โรงเรียน สามารถให้ข้อมูลสารสนเทศทิศทางแก่ครูเกี่ยวกับวิธีสอน

1.4 ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ มีค่าเฉลี่ยลำดับถัดมา ซึ่งค่าเฉลี่ยโดยรวม และรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมที่จัดสรรทรัพยากร ให้กับครูหรือนักเรียนเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน การจัดสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ของนักเรียน การจัดห้องสมุดและแหล่งค้นคว้าหาความรู้ให้สะดวกต่อการใช้งานและมีจำนวนเพียงพอ การจัดแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษาให้กับนักเรียนมีความปลอดภัยและเป็นระเบียบ มีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ครูและบุคลากรมีการดูแล เอาใจใส่ครู บุคลากรและนักเรียนอย่างใกล้ชิด ส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ และเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครู นักเรียนผู้ปกครองและชุมชน สอดคล้องกับแนวคิดของ พัชราภรณ์ จันทพล (2559: 27-32) กล่าวถึง การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ คือ การที่ผู้บริหารสถานศึกษาจัดสรรทรัพยากร ให้กับครูหรือนักเรียนเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ การจัดห้องสมุดและแหล่งค้นคว้าหาความรู้ ให้สะดวกในการใช้และมีจำนวนเพียงพอ การจัดแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียนให้กับนักเรียน

1.5 ด้านการนิเทศการสอน มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย ซึ่งค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมที่ดำเนินการต่อเนื่องจากการบริหารหลักสูตร และการสอน โดยร่วมกับครูในการวางแผนการนิเทศการเรียนการสอน และการประเมินการสอนของครูอย่างเป็นระบบด้วยวิธีที่หลากหลาย มีการให้คำแนะนำ สนับสนุน ช่วยเหลือ ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครู รวมถึงการให้โอกาสครูได้พัฒนาวิชาชีพทั้งในและนอกสถานศึกษา ด้วยเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพในตัวของครูแต่ละคน ซึ่งส่งผลต่อ การเรียนรู้ของนักเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของเพ็ญภา พลัฒิม (2559: 23) กล่าวถึง การนิเทศ การสอนคือ ความสามารถ ของผู้บริหารสถานศึกษาในการให้คำแนะนำ การสนับสนุนช่วยเหลือ ติดตาม ประเมินผล พัฒนาการจัดการเรียนการสอน เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครูเพิ่มคุณภาพของนักเรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายของโรงเรียน

2 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนไร่เชิงพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามระดับการศึกษาประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียน สามารถอภิปรายได้ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนไร่เชิงพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษาพบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็น เพราะว่ามีผู้ตอบแบบสอบถามถึงแม้ว่ามีระดับการศึกษาต่างกัน ทำให้อาจมีทัศนคติที่แตกต่างกัน หรือมีความสนใจคนละด้าน จึงทำให้มองภาพรวมเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกันได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วาสนา สารกรณ์ (2556: 99-105) ได้ศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบการรับรู้ของครูต่อพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบระดับการรับรู้ของครูต่อพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.2 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนไร่เชิงพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนไร่เชิงพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพ จึงสนับสนุนให้ครูทุกคนเข้ารับการอบรมทางวิชาการเพิ่มมากขึ้นส่งผลให้คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอยู่ในระดับใกล้เคียงกัน จึงทำให้การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

ทำงานไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิเชียร วรรณภากร (2560: 81) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากวิจัยครั้งนี้

1. ด้านการวางแผนกำหนดภารกิจ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียนอย่างชัดเจนให้ครูและบุคลากรทราบ โดยเริ่มจากการศึกษาและทำความเข้าใจในประวัติการทำงานและความสามารถของบุคลากร ก่อนวางแผนและกำหนดภารกิจต่าง ๆ ควรกระตุ้นให้บุคลากรปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม พร้อมทั้งปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ผู้บริหารควรสนับสนุนและส่งเสริมให้บุคลากรใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ พร้อมทั้งเป็นกำลังใจและเป็นแบบอย่างที่ดีอย่างสม่ำเสมอ

2. ด้านการจัดหลักสูตรและการสอน ผู้บริหารควรหาแนวทางแก้ไขปัญหานั้นนำไปสู่การพัฒนาต่อเนื่อง ด้วยการศึกษาริบทของโรงเรียน ความต้องการของชุมชน รวมถึงความรู้และศักยภาพของบุคลากร เพื่อนำมาผสมผสานกับหลักสูตรแกนกลาง นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่ ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์และวางแผนหลักสูตร โดยมุ่งเน้นให้บุคลากรปลูกฝังทักษะวิชาชีพแก่นักเรียน ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง พร้อมสนับสนุนให้ครูนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้ความภาคภูมิใจในชุมชนของตน

3. ด้านการนิเทศการสอน ผู้บริหารควรตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้ก่อนดำเนินการนิเทศ เน้นรูปแบบนิเทศด้วยการตรวจเยี่ยมชั้นเรียนพร้อมให้คำแนะนำแก่ครู ตั้งแต่ขั้นตอนการเตรียมเอกสารจนถึงการจัดบรรยากาศภายในห้องเรียน ควรมีการนิเทศแบบมุ่งเป้าหมายที่ชัดเจน เพื่อพัฒนาผู้เรียน และนำข้อปัญหาที่พบมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงพัฒนาต่อไป

4. ด้านการประเมินผลและตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน บริหารควรกระตุ้นให้ครูวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อแยกกลุ่มนักเรียนที่มีศักยภาพและที่ต้องปรับปรุงเพิ่มเติม รวมถึงสนับสนุนให้มีการทดสอบการอ่านออกเขียนได้ในระดับประถมศึกษา เน้นให้ครูวัดและประเมินนักเรียนตามระเบียบและมาตรฐานของแต่ละกลุ่มสาระวิชา และดำเนินงานตามปฏิทินที่ฝ่ายวิชาการกำหนดไว้อย่างต่อเนื่อง

5. ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ผู้บริหารพัฒนาสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้น่าอยู่และเป็นระเบียบ พร้อมส่งเสริมให้บุคลากรมีบทบาทในการพัฒนางานด้านวิชาการ สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น และมอบรางวัลเพื่อกระตุ้นแรงจูงใจ พร้อมทั้งยกย่องและชื่นชมบุคลากรที่ประสบความสำเร็จ โดยเผยแพร่เรื่องราวผ่านช่องทางต่าง ๆ และส่งเสริมให้บุคลากรผู้ประสบความสำเร็จเผยแพร่แนวทางปฏิบัติที่ดีแก่บุคลากรคนอื่นในโรงเรียน

6. แบบองค์กรรวมผู้บริหารควรกระตุ้นให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายงานวิชาการของสถานศึกษา ตลอดจนส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการปฏิบัติงาน พัฒนาความรู้ของครูในเรื่องการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และดูแลด้านขวัญกำลังใจเพื่อให้ครูสามารถทำงานได้อย่างมีความสุข ซึ่งจะส่งผลให้เป้าหมายของงานประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะสำหรับทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนไร่เชิงพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2
2. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนไร่เชิงพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2
3. ควรศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นรายกรณี ในสถานศึกษาที่ได้รับการคัดเลือกหรือได้รับการประกาศเกียรติคุณด้านต่าง ๆ เช่น โรงเรียนที่ได้รับ รางวัลโรงเรียนพระราชทาน โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ฯ

เอกสารอ้างอิง

- นรัชย์ ภักดีศุภผล. (2562). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พัชรภรณ์ จันทพล. (2559). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภองครักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครนายก. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เพ็ญนิภา พลัฒิม. (2559). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. นครปฐม. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- วาสนา สารกรณ์. (2556). การเปรียบเทียบการรับรู้ของครูต่อพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24. งานศึกษา ค้นคว้า อีสระมหาบัณฑิต . สารคาม. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิเชียร วรรณภากร. (2560). การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- เสาวภาพันธ์ ศรีประเสริฐ. (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Ifan ,Bashir & Usman, Khalil. (2017, Spring). “Instructional Leadership at University Level in Pakistan: A Multi Variable Based Comparative Study of Leadership Styles of Heads of The Instructional Departments,” in Bulletin of Education and research. 39 (1), 175-186.
- Likert, S. (1961). New patterns of management. New York: McGraw-Hill.
- McEwan, E.K. (1998). Seven step to Effective Instructional Leadership. Thousand Oaks : Corwin Press.
- McEwan, E.K. (2003). 7 steps to effective instructional leadership. California: Corwin Press.

Mehrnaz, Fahimirad, Idris, Khairuddin & Shakib,.Sedigheh, Kotamjani. (2016,May). “Instructional leadership and instructor development: A case study of Malaysia’s research universities.” in Malaysian Journal of Society and Space. 12 (10), 101-112.